

РЕЦЕНЗІЯ

на Програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників(ниць)
закладів загальної середньої освіти (профільна школа)
«Недискримінаційна мова та подолання стереотипів»

Освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників(ниць) «Недискримінаційна мова та подолання стереотипів» спрямована на розвиток професійних компетентностей учителів мовно-літературної освітньої галузі закладів загальної середньої освіти, зокрема у сфері використання недискримінаційної комунікації, формування культури толерантного мовлення та подолання соціальних і гендерних стереотипів.

Актуальність програми зумовлена сучасними викликами розвитку освіти, що пов'язані з формуванням безпечного, інклюзивного та недискримінаційного освітнього середовища. У контексті реалізації державної освітньої політики, зокрема впровадження принципів рівності, поваги до різноманіття та гендерної чутливості, підготовка педагогів до роботи з недискримінаційною мовою набуває особливого значення.

Програма відповідає стратегічним напрямкам розвитку сучасної освіти та ґрунтується на положеннях чинної нормативно-правової бази України у сфері освіти. Зміст програми узгоджується з вимогами Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», положеннями Державного стандарту базової середньої освіти, Державного стандарту профільної середньої освіти, а також із концептуальними засадами реформи «Нова українська школа». У програмі враховано вимоги Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», положення Концепції розвитку громадянської освіти в Україні, а також нормативні документи, спрямовані на забезпечення рівних прав і можливостей та формування недискримінаційного освітнього середовища, зокрема Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», Національну стратегію у сфері прав людини та інші державні ініціативи щодо впровадження принципів рівності, інклюзії та поваги до різноманіття в освітньому процесі.

Такий підхід свідчить про відповідність програми сучасним освітнім політикам і забезпечує її актуальність у контексті формування культури недискримінаційної комунікації в освітньому середовищі.

Структура програми є логічною та послідовною. Загальний обсяг становить 30 годин (1 кредит ЄКТС), форма реалізації — дистанційна, що відповідає сучасним тенденціям організації підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Програма містить чітко сформульовані мету, завдання, очікувані результати навчання та перелік професійних компетентностей, що розвиваються в процесі навчання.

Зміст програми структуровано в чотири тематичні модулі, кожен із яких розкриває окремі аспекти формування недискримінаційної мовної культури в педагогічній діяльності.

Перший модуль «Недискримінаційна мова як складова професійної культури педагога» присвячений розгляду теоретичних засад недискримінаційної комунікації в освітньому процесі та формуванню розуміння педагогами ролі мови у створенні інклюзивного освітнього середовища.

Другий модуль «Стереотипи та упередження в навчальних матеріалах і освітньому дискурсі» присвячений дослідженню проявів стереотипного мислення та упереджень у змісті навчальних матеріалів і освітній комунікації.

Третій модуль «Методики формування культури недискримінаційної комунікації в учнівства» має практико-орієнтований характер і зосереджений на формуванні в педагогів навичок розвитку культури недискримінаційної комунікації в здобувачів/здобувачок освіти. Особлива увага приділяється методикам критичного читання, медіаграмотності, роботі з мовними маніпуляціями та формуванню толерантного мовлення в цифровому середовищі.

Четвертий модуль «Професійна рефлексія та оцінювання практик недискримінаційної мовної взаємодії» спрямований на осмислення педагогами власного професійного досвіду та оцінювання практик використання недискримінаційної мови. У межах модуля передбачено презентацію мініпроектів і проходження підсумкового тестування, що сприяє узагальненню набутих знань та їх подальшому застосуванню в педагогічній практиці.

До безперечних переваг програми слід віднести її актуальність, практичну спрямованість, інтеграцію теоретичних знань із практичними завданнями, використання кейс-аналізу, тренінгів і проєктної діяльності. Важливою є орієнтація програми на розвиток критичного мислення педагогів, медіаграмотності та здатності аналізувати навчальні матеріали з позицій недискримінаційності.

Програма також вирізняється міждисциплінарним підходом, поєднуючи елементи мовознавства, педагогіки, медіаосвіти та соціальних студій, що сприяє формуванню комплексного розуміння проблеми дискримінаційних наративів у навчальному контенті.

Водночас доцільним було б розширити практичну складову програми шляхом включення більшої кількості прикладів аналізу навчальних текстів та методичних рекомендацій щодо інтеграції принципів недискримінаційної комунікації в різні освітні предмети.

Загалом освітня програма «Недискримінаційна мова та подолання стереотипів у освітньому процесі» є змістовною, актуальною та методично обґрунтованою. Вона відповідає сучасним вимогам до підвищення кваліфікації педагогічних працівників, сприяє розвитку їхніх професійних компетентностей і може бути рекомендована до впровадження в системі післядипломної педагогічної освіти.

Рецензент - кандидат філологічних наук,

викладач кафедри української мови та педагогіки

Харківського національного медичного університету

Тетяна СКОРБАЧ

ХНМУ
Загальний відділ
Підпис г. *Скорба*
Засвідчую: *Скорба*

